

men jeg har ikke troet at kunne forlange mere, idet der da ogsaa paa samme Tid maatte stilles større Krav til Personellet. Det vil nemlig ses af de to Sammenstillinger, der ere gjorte i Bilagene, at den Flaade, vi ville faae efter Nybygningsplanen, vil med Hensyn til Befalingspersonale, saavel Officerer som Underofficerer, allerede stille noget større Krav end den Flaade, vi nu have; naar man vilde gaa videre med Skibe, maatte man derfor ogsaa gaa videre med Personellet, hvad der vilde føre til nye Udgifter. — 3 Motiverne er der ogsaa angivet Beføstningen ved de nye Skibe, og deraf følger altsaa, at jeg har søgt at komme til Klarhed om, hvorledes Skibene i de forskellige Klasser skulle bygges. — Der er for det Første de 3 større Pantserbatterier, hvortil der er opført omtrent 7 Millioner Rd. Om der nu overhovedet bør bygges Pantserfibe eller ikke, derom har jeg ikke næret den ringeste Tvivl. Den Overbevisning, jeg fremsatte ifjor om Pantserfibes Nødvendighed, er, hvis det var muligt, bleven yderligere bestyrket i Løbet af det sidste Aar, som Følge af, hvad der i det Hele er sket andre Steder. Ikke et eneste Sted er man opført med at bygge Pantserfibe; men man har derimod nogle Steder gjort en Forandring, som viser, hvorledes man opfatter Forholdet mellem pantsrede og upantsrede Skibe. Man er nemlig kommen dertil, at Skibe, som ere saa store, at vi ikke paa nogen Maade kunne tænke paa at faae saadanne, og som koste henved 3 Millioner, men som ere upantsrede, armeres med smaa, det vil sige med ikkepantserbrydende Kanoner, idet man erkjender, at deres Formaal kan paa ingen Maade være at kæmpe mod Pantseret. Der har vel i England reist sig enkelte Indsigelser derimod; men de have f. Ex. bestaaet i, at en engelsk Fregat ikke kan være bekendt at løbe bort fra et lille kinesisk eller japanesk Pantserfibe; men det kan jo ikke finde Anvendelse hos os; thi saadanne Pantserfibe, som vore upantsrede Skibe kunne ventes at faae overfor sig, tror jeg nok, de kunne være bekendte at trække sig tilbage for. Hvad jeg derimod har taget under meget nøie Overveelse, er, om man ikke kunde bygge disse Pantserbatterier mindre kostbare; thi jeg indrømmer, at de ere meget dyre, og at denne store Beføstning vistnok er den største Bankefælde for at faae en Bevilling. Jeg ønskede derfor meget, at man kunde gaa ned til omtrent  $1\frac{3}{4}$  Million, hvorved man kunde faae et Skib, der kunde betragtes som en Forbedring af „Dbin“, som man i det Hele taget har været meget vel fornøjet med. Men jeg er kommen til den Overbevisning, at det ikke vilde være hensigtsmæssigt. Man kunde nemlig paa ingen Maade samtidig forvinge baade Pantserstyrken, Artilleriet og Farten noget, for saaledes at naae ned til den ringere Beføstning; derved vilde man faae et meget slet Resultat. Man maatte, hvis man vilde bygge Pantserbatterierne mindre kostbare, gjøre store Offre

i en af de nævnte Retninger. Men naar man nu ser hen til de forskellige Krav, der kunne stilles til et saadant Batteri, nemlig dels at deltage i en Artillerikamp paa sjernt Hold mod fjendtlige Skibe, f. Ex. paa Kjøbenhavn's Neb, og dels under visse andre Omstændigheder at søge at bryde gennem en beskyttende Række af Krigsskibe for at styrte sig mod en fjendtlig Transportflaade, saa viser det sig, at man i det ene Tilfælde ikke godt kan opgave Artilleriet og Pantserstyrken, og i det andet Tilfælde ikke kan opgave Farten. Man maatte da gaa over til at bygge to forskellige Slags af saadanne Pantserfibe, een Slags til det ene Formaal og en anden til det andet. Men det er aabenhart, at naar man har saa smaa Midler som vi, bør man søge ikke at faae for mange Typer af Skibe, der have hvert sit særlige Formaal. Jeg er derfor efter meget nøie Overveelse kommen til det Resultat, at jeg ikke tør foreslaa at anvende mindre til Pantserbatterier, end der er opført i Motiverne. Med Hensyn til de upantsrede Skibe maa jeg bemærke, at de større af dem ville ogsaa blive kostbare nok, idet de bør have en større Fart end de hurtigste Pantserfibe for at kunne unddrage sig for Kampen med disse. Man tør derfor ikke ret vel paaregne en Fart for dem mindre end 15 Mils, men derved blive de store Skibe. Et er opført med 850,000 Rd.; men dette er kun paaregnet at være skiftet til Tjenesten som Besognseringsfibe ved en af Flaadeafdelingerne og til Kamp i vore Farvande mod Fjendens upantsrede Skibe, og det behøver derfor kun en ringe Rejsning og et forholdsvis ringe Kulforraad. Vil man, at saadanne Skibe tillige skulle benyttes til oversjøisk Fart, maa de blive endnu kostbarere.

Der har ofte været Tale om, hvad Sikkerhed man vilde opnaa, naar man gik til en større Udvikling af Flaaden. Jeg skal i saa Henseende bemærke, at jeg selvfølgelig ikke mener, at en Udvikling af Flaaden som den, der er omtalt, skulde kunne sikkere Derne og navnlig Sjælland mod Angreb fra en Stormagt, naar den paagjældende Stormagt kunde anvende alle sine Midler mod os. Men det er jo dog ogsaa fjeldnere Tilfældet, at dette kan ske, og desuden vil man saa have en ikke ringe Hjælp deri, at Stormagtsens Materiel sædvanlig er beregnet paa ganske andre Forhold end at kæmpe i vore Farvande, saaledes at maasse endog den stærke og bedste Del af den paagjældende Stormagts Flaade vil findes at være meget lidt skikket dertil. Jeg tror derfor, at en Flaade som den foreslaaede i Forbindelse med en dygtig Hær vil yde en Sikkerhed, som under de fleste Omstændigheder vil være betryggende. Det er dernæst oftere blevet anvendt som et Angreb paa disse forholdsvis store Pantserfibe, at en tidligere Minister, General. Raasløff, havde udviklet en Plan, hvorefter Forsvaret skulde føres med mindre Skibe. Jeg vil dog i saa Henseende gjøre opmærksom paa, at det, hvortil jeg tænker Flaaden brugt, er